

- b) strukturpolitikker, der skal styrke de forskellige aktørers rolle, særlig den private sektors, og skabe et klima, der beforder omsætning, investeringer og beskæftigelse, idet sigtet skal være:
- i) at liberalisere handels- og valutaordningerne og indføre konvertibilitet vedrørende de løbende poster under hensyntagen til de særlige forhold i hvert land
- ii) at styrke reformer på arbejds- og produktmarkederne
- iii) at anspore til reform af finanssystemerne, som kan bidrage til levedygtige bank-systemer og ikke-banksystemer, kapitalmarkeder og finansielle tjenesteydelser, herunder mikrofinansiering
- iv) at forbedre kvaliteten af private og offentlige tjenesteydelser
- v) at tilskynde til regionalt samarbejde og til en gradvis integration af makroøkonomisk og monetær politik.

2. Udformningen af den makroøkonomiske politik og strukturtilpasningsprogrammerne skal afspejle de berørte landes sociopolitiske baggrund og institutionelle kapacitet og sikre en positiv indvirkning på fattigdommen og på adgangen til sociale tjenesteydelser, idet følgende principper lægges til grund:

- a) AVS-staterne har det primære ansvar for at analysere de problemer, der skal løses, og udforme og gennemføre reformerne
- b) støtteprogrammerne tilpasses de særlige omstændigheder i den enkelte AVS-stat, og der tages hensyn til de sociale, kulturelle og miljømæssige forhold
- c) AVS-staternes ret til at bestemme, i hvilken retning deres udviklingsstrategier skal gå, og hvordan prioriteringen skal være, anerkendes og respekteres
- d) reformtempoet skal være realistisk og foreneligt med den enkelte AVS-stats kapacitet og ressourcer
- e) kommunikationen skal styrkes og befolkningen oplyses bedre om de økonomiske og sociale reformer og politikker.
- færdig adgang til økonomisk virksomhed og produktionsfaktorer, navnlig:
- a) bedre erhvervsuddannelsessystemer, som kan medvirke til at øge produktiviteten i både den formelle og den uformelle sektor
- b) kapital, kredit, jord, særlig for så vidt angår ejendomsret og udnyttelse
- c) udvikling af strategier for landdistrikterne, som skal skabe rammerne for decentral planlægning samt tildeling og forvaltning af midler baseret på folkelig deltagelse
- d) landbrugsproduktionsstrategier, en national og regional fødevarerikkerhedspolitik, bæredygtig udvikling af vandressourcer og fiskeri samt marine ressourcer i AVS-staternes eksklusive økonomiske zone. I eventuelle fiskeriaftaler, der måtte blive forhandlet mellem Fællesskabet og AVS-staterne, tages der behørigt hensyn til, at de skal være forenelige med udviklingsstrategierne på dette område
- e) økonomiske og teknologiske infrastrukturer og tjenesteydelser, herunder transport, telekommunikationssystemer, kommunikationstjenester og udvikling af informations-samfundet
- f) udvikling af konkurrencedygtige industri-, mine- og energisektorer ledsaget af tilskyndelse til inddragelse og udvikling af den private sektor
- g) udvikling af handel, herunder fremme af loyal handelspraksis
- h) udvikling af erhvervssektoren, finans- og banksektoren og andre servicesektorer
- i) udvikling af turisme
- j) udvikling af videnskabelige, teknologiske og forskningsmæssige infrastrukturer og tjenesteydelser, herunder forbedring, overførsel og overtagelse af ny teknologi
- k) styrkelse af produktionskapaciteten, særlig i den offentlige og den private sektor.

ARTIKEL 24

Turisme

Samarbejdet rettes mod en bæredygtig udvikling af turistindustrien i AVS-staterne og i subregioner i erkendelse af turistindustriens stigende betydning for væksten i servicesektoren i AVS-staterne og for ekspansionen af disses globale handel, dens evne til at stimulere andre erhvervssektorer og den rolle, den kan spille med hensyn til udryddelse af fattigdom.

ARTIKEL 23

Udvikling af de økonomiske sektorer

Samarbejdet støtter en bæredygtig politik og bæredygtige institutionelle reformer og de investeringer, der er nødvendige for at skabe en ret-